ועל החלה שנטמאת לא יזיזנה ממקומה. פרש"י דלמאי חזי אי לאכילה הא טמאה היא אי להסקה תחת תבשילו אין שורפין קדשים ביו"ט וכ"ת ירילנה לפני כלבו כדלאמרינן בפסחים (דף לג. וסס) גבי תרומת חמץ ומרילה לפני כלבו וי"ל דנתינה לכלבו אע"ג דאין כאן שום טורח זהו ביעורו וכשם שאין שורפין כך אין מבערים דרחמנא אחשבה להבערתו אע"ג דהוי לצורך כדאמר אין מדליקין בשמן שרפה ביו"ט ואע"פ שהוא לצורך יו"ט להדליק לצורך אכילה וקשה דהא דאין שורפין קדשים ביו"ט היינו טעמא משום טורח מלאכה לעשות אש ולעסוק בשריפתו אבל הכא כשנותן החלה לפני כלבו אין כאן שום טורח מלאכה לכן נ"ל דלכך אין נותנה לפני כלבו משום דמצותה בשרפה כדאמר בשבת (דף כה.) כשם שמצוה לשרוף הקדשים שנטמאו כך מצוה לשרוף את התרומה שנטמאת אבל גבי תרומת חמץ דקאמר מרילה לפני כלבו לא מייתי כשנטמאה אלא משום ביעור חמץ ולכך אינה צריכה שריפה וכן משמע בתמורה דף לג.) דחשיב לה לתרומה טמאה בהדי הנשרפין וקאמר הנשרפין לא יקברו ומ"מ קשה דהיכי מדמה תרומה לקדשים למימר שאין שורפין תרומה ביו"ט אימא שאני שריפת קדשים לית בהו צורך הדיוט כלל[א] לכך אין שורפין אבל תרומה לצורך הדיוט להסיק תחת תבשילו אימא ישרפנו ביו"ט תחת תבשילו דהא איכא צורך אוכל נפש[ב] ותירץ רבינו יצחק דתחת תבשילו הואיל והיא בית נמי צורך גבוה בטל ליה צורך הדיוט אבל צורך גבוה והוי כאילו כולו של גבוה ורמיה מדלעיל (דף יט.) דאמרינן נדרים ונדבות אין קרבין ביו"ט ואפילו שלמים ואמאי והא שלמים צורך הדיוט אית בהו אלא ודאי בטיל ליה חלקו אבל חלק גבוה והוי כאילו כולם לגבוה הכא נמי גבי תרומה אימא הכי[ג] וקשה לפי זה דא"כ לגיית פסחים היכי דמיא דאע"ג דאית בה צורך הדיוט אבל צורך גבוה כי אם לגי אש ואמאי לא בטיל ליה אבל מצות גבוה את מה שיש להדיוט אלא ודאי י"ל דאין קושיא מעטם זה דמצות גבוה לא בטלה חלק הדיוט וגבי שלמים שאני דעיקר הקרבה בשביל גבוה והכהנים ובעלים משל גבוה קא זכו ומה שאין שורפין את התרומות היינו גזרה תרומה אטו קדשים[ד]:

[**בבהמת** קדשים. ורבי טרפון שהיה מסופק דס"ד דשרי משום בזיון קדשים]: ת"י גרייפת

[א]ובי"ט שיולי קא משייל היכי הוה עובדא כי הא דההוא גברא דאייתי בוכרא לקמיה דרבא אפניא דמעלי יומא טבא הוה יתיב רבא וקא חייף רישיה דלי עיניה וחזייה למומיה א"ל זיל האידנא ותא למחר כי אתא למחר אמר היכי הוה עובדא א"ל הוה שדיין שערי בהך גיסא דהוצא והוה איהו באידך גיסא בהדי דבעי למיכל עייל רישיה ופרטיה הוצא לשפותיה א"ל דלמא את גרמת ליה א"ל לא ומנא תימרא דגרמא אסור [ב]דתניא [1]מום לא יהיה בו אין לי אלא שלא [2]יהיה בו מום [3]מניין שלא יגרום לו על ידי דבר אחר שלא יביא בצק או דבלה ויניח לו על גבי האזן כדי שיבא הכלב ויטלנו ת"ל [1]כל מום [ג]אמר מום ואמר כל מום: **מתני'** [ד]בהמה שמתה לא יזיזנה ממקומה ומעשה ושאלו את רבי טרפון עליה [ד]ועל החלה שנטמאת ונכנס לבית המדרש ושאל ואמרו לו לא יזיזם ממקומם: **גמ'** לימא תנן סתמא דלא כר' שמעון [ה](דתנן) ר' שמעון אומר [ו]מחתכין את הדלועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים [ז]ר' יהודה אומר אם לא היתה נבלה מערב שבת אסורה אפילו תימא ר' שמעון מודה ר' שמעון בבעלי חיים שמתו שאסורין [ח]הניחא למר בר אמימר משמיה [ט]דרבא דאמר מודה היה רבי שמעון בבעלי חיים שמתו שאסורין שפיר אלא למר בריה דרב יוסף משמיה דרבא דאמר חלוק היה רבי שמעון אפילו בבעלי חיים שמתו שמותרים מאי איכא למימר [י]תרגומה זעירי בבהמת קדשים דיקא נמי דקתני עליה ועל החלה שנטמאת מה חלה דקדישא אף בהמה דקדישא אלא טעמא דקדישא הא דחולין שריא הניחא למר בריה דרב יוסף משמיה דרבא דאמר חלוק היה ר' שמעון אף בבעלי חיים שמתו שמותרין שפיר אלא למר בר אמימר משמיה דרבא דאמר מודה היה רבי שמעון בבעלי חיים שמתו שאסורין מאי איכא למימר הכא במאי עסקינן [יא]במסוכנת ודברי הכל: **מתני'** [יב]אין נמנין על הבהמה לכתחלה ביו"ט אבל נמנין עליה מערב יום טוב ושוחטין ומחלקין ביניהם: **גמ'** מאי אין נמנין אמר רב יהודה אמר שמואל [יג]אין פוסקין דמים לכתחלה על הבהמה ביו"ט היכי עביד אמר רב מביא שתי בהמות ומעמידן זו אצל זו ואומר זו כזו תניא נמי הכי [יד]לא יאמר אדם לחברו הריני עמך בסלע הריני עמך בשתים אבל אומר לו הריני עמך למחצה ולשליש ולרביע:

מתני'

וכי"ט שיולי קא משייל. פעמים שהיה טורח בעיו"ט ומשרלה המומין אומר לו לך עכשיו וכא למחר והיה שוחלו על המוס אין כא לו מפני שנחשדו כהנים על הבכורות להטיל בהם מום כדתנן (בכורות דף לה.) כל המומין הרלוויים לבא בידי אדם רועי ישראל נאמנים רועי כהנים אין נאמנים ואריך להביא עדים שמאליו בא לו: **הכוא גברא.** כהן היה: **דלי עייניה.** נשא עיניו: **הוא.** גדל של קוניס: **הוה שדיין שערי בהך גיסא דהוצא.** שעורין היו מושלכים מעבר לגדר והבכור היה לעבר השני: **ופרטיה לשפותיה.** קרע שפתיו. והיא שנויה במומי הבכור שפתו שנפגמה[ט] שלעולם הוא ניכר: **את גרמת ליה.** מדעת נתת השעורים שם שנחשדתם על הבכורות מפני טורח הגדול והיליאה שהוטל עליו שישראל אינו מטפל בו אלא שלשה חדשים ונותנו לכהן: **לא יהיה.** קרי ביה לא יהיה: ה"ג **מום לא יהיה בו אין לי אלא כו'.** אי כתב מום ולא כתב כל לא היה לו לאסור גרמא אלא נתינת מום ממש אבל עכשיו אמר מום לאסור נתינת מום ממש ואמר כל מום לאסור גרמא: **מתני' אלא שנטמאת.** אינה רואיה לכהן היום דהא באכילה אסורה לעולם והסקה או לתתה לכלבו ביו"ט אסור דאין מבערין קדשים טמאים מן העולם ביו"ט ואפילו ע"י אכילת בהמה דקי"ל[טו] שאין שורפין קדשים ביו"ט ולא תימא דוקא שריפה משום דהבערה אלא לצורך היא דהא אין מדליקין בשמן שרפה ביו"ט הבערה לצורך היא דהדלקת נר ביו"ט צורך אכילה היא ומותרת אפילו הכי בשמן שרפה לא והוא שמן תרומה שנטמאת דגזרת הכתוב היא שאין קדשים טמאים מתבערים ביו"ט דרחמנא אחשבה להבערתן דכתיב באש ישרף (ויקרא ז) הלכך מלאכה היא: **גמ'** **ואם הנבלה לפני הכלבים.** וכשנתנבלה בשבת קאמר מדפליג רבי יהודה עלה ואמר אם לא היתה נבלה מע"ש אסורה לפי שאינה מן המוכן: **בבעלי חיים.** בהמה בריאה בין השמשות: **שמתו.** ביו"ט: **שאסורים.** וכי שריא במסוכנת בין השמשות דדעתיה עליה להאכילה לכלבים: **בבהמת קדשים.** שאסורה בהנאה וטעונה קבורה ואינה נפדית דבעיא דעמדה והערכה אי נמי אין פודין קדשים להאכיל לכלבים ואפילו למאן דאמר פודין ביו"ט לא פרקי לה הלכך לא חזיא: **אלא טעמא דקדשים.** כיון דדיקא מתני' למתנייה דומיא דחלה על כרחך שמעינן מינה דדוקא בקדשים נקט ופרכינן אלא טעמא דקדשים בתמיה: **הא דחולין שריא.** לכלבים ולא מתסרא משום מוקלה: **הניחא למר בריה דרב יוסף לו'.** אילא למימר מתני' דדיקא לאשמועינן דחולין שריא ר' שמעון היא דלית ליה מוקלה: **אלא למר בריה דאמימר.** מני לא ר' יהודה ולא ר' שמעון: **הכא במאי עסקינן במסוכנת.** לעולם ר' שמעון היא ומתני' במסוכנת דשרי ר' שמעון בה ואמר מתחכין את הדלועין כו' הלכך טעמא דקדשים לא יזיזנה הא דחולין שריא: **מתני' אין נמנין.** שוחט הוא הטבח בלא פסוק דמים ומחלקין אותה ביניהם ולמאר יפסוק להם דמיה: **גמ'** [טז]ומכר וממכר בשבת וביו"ט אסור [יז]: **היכי עביד.** דקתני שוחט הוא ומחלקין ביניהן היכי עביד שידעו למחר כמה היתה שוה לפסוק דמיה: **מביא.** להם ביו"ט שתי בהמות שוות ויאמר לאו שזו כזו ולמחר שמין את הנותרת: **הריני עמך.** נמנה על בהמה זו בסלע והיינו כשמואל דאמר אין פוסקים לה דמים ביו"ט: מתני'

כח א מיי' פ"ב מהלכות יו"ט הלכה ג טור שו"ע א"ח סי' תלח סעיף ט [וטוש"ע י"ד סי' שיב סעי' ג:

כט ב מיי' פ"ב מהל' בכורות הלכה ח טוש"ע יו"ד סי' שיג סעיף א:

ל ג מיי' פ"ב מהלכות יו"ט הלכה טז טוש"ע א"ח סי' תקיח סעיף ו:

לא ד ה מיי' סי' סה: **לב** ו מיי' סה טוש"ע סה:

לג ז ח מיי' פ"ד מהל' יו"ט הלכה יט סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סי' תק סעיף א:

רבינו חננאל

וכן רבה הוה חייף בעיו"ט, ואייתו ליה בכור לבקרו, דלי רישיה וחזא למומא, ואמר ליה זיל האידנא ותא למחר, אתא למחר, א"ל איך נפל ביה האי מומא, א"ל בכור חזי שערי דרמו מאחורי דהוצא, הכניס ראשו בין הוצא לאכול שעורים, פרטיה כלומר חתך הקרן שפתו, א"ל ודילמא את גרמת ליה, א"ל לא. וגרמא דאסור מנא לן, דתניא מום לא יהיה בו, אין לי שלא יהיה בו מום, אבל אם יש בו מותר לאוכלו במומו, מניין שאסור לגרום לו מום, שלא יביא בצק ויתן באזנו של גדי כדי שיבוא כלב ויטלנו, ת"ל כל מום לא יהיה בו מעצמו, מכאן שאסור לגרום לו. **מתני'** בהמה שמתה לא יזיזנה ממקומה כו'. משנה זו סתם היא, וקתני לא יזיזנה ממקומה, לימא תנן סתמא דלא כר' שמעון, דתנן מחתכין את הדילועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים. ואמרינן שלא יביא בצק ויתן באזנו של גדי כדי שיבוא כלב ויטלנו, ת"ל כל מום לא יהיה בו מעצמו, מכאן שאסור לגרום לו. **מתני'** בהמה שמתה לא יזיזנה ממקומה כו'. משנה זו סתם היא, וקתני לא יזיזנה ממקומה, לימא תנן סתמא דלא כר' שמעון, דתנן מחתכין את הדילועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים. ואמרינן אפילו תימא ר' שמעון, מתניתין בשמתה ביו"ט, ומודה ר' שמעון בשהיו בערב יו"ט בחיים ומתו ביו"ט שאסורין לטלטלן. הניחא למר בר אמימר משמיה דרבא דאמר מודי ר' שמעון [בבעלי חיים שמתו שאסורין], אלא למ"ד חלוק היה ר' שמעון אפילו בבעלי חיים שמתו ביו"ט, שמותר לטלטלן ולזתנם לפני הכלבים, מאי איכא למימר. תרגמא זעירי למשנתנו בבהמת קדשים שטעונה קבורה, ואסור להאכילה לכלבים, לפיכך לא יזיזנה ממקומה. ואמרינן מתני' נמי דייקא דבהמת קדשים היא, דקתני עליה ועל החלה, עליה דומיא דחלה, מה חלה קדש אף בהמה קדש. ודייקינן מינה טעמא דהיא בהמת קדשים, הא בהמה דחולין שמתה ביו"ט מותר לטלטלה אליבה דר' שמעון, הניחא למ"ד חלוק היה ר' שמעון בבעלי חיים שמותר לטלטלן, אלא למ"ד מודי היה שאסורין מאי איכא למימר. ואוקימנא במסוכנת מערב יו"ט ומתה ביו"ט, דכיון דמסוכנת, מתה מאתמול היא[ט], ואפילו לר"י. ומתניתין בבהמת קדשים, ולפיכך לא יזיזנה. הא דחולין דברי הכל שרי לטלטלה. **מתני'** אין נמנין על הבהמה בתחילה ביו"ט כו'. אוקמה רבה אין נמנין לפסוק לה דמים, אבל נמנין עליה ואומר זו כמו זו שמכרה מערב [יו"ט], ודמי אותה הבהמה ידועים, ושוחטים (מחלוקת) [ומחלקים] בלא פסיקת דמים. **תניא** נמי הכי לא יאמר אדם לחבירו, הריני עמך בשתים, שנמצא פוסק דמים, אלא אומר לו הריני למחצה או לשליש או לרביע.

תורה אור השלם

1. וְאִישׁ כִּי יַקְרִיב זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה לִפְלֹא נֶדֶר אוֹ לִנְדָבָה בַּבָּקָר אוֹ בַצֹּאן תָּמִים יִהְיֶה לְרָצוֹן כָּל מוּם לֹא יִהְיֶה בּוֹ:

ויקרא כב כא

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אין פוסקין וכו'. עי' רש"י לקמן דף לו ע"א ד"ה מאום מקח וממכר: **בא"ד בספר עזרא.** כלשונו דש"ס סוכה דף לו ע"א וכן בעזרא וכו' וכו' חסו נמתמים מ' ועי' פנהל' דף לג ע"ב:

מוסף רש"י

אמר מום ואמר כל מום. כלומר מום לא יהיה בו אלא למיכתב וכתיב כל מום, לרבות כולם (מנחות נו:). **מחתכין את הדלועין.** התלוסין ומיהו סתמן לאו למאכל בהמה קיימי אלא לאדם (שבת קנו:) ולא אמרינן מוקצין הן לבהמה דמאכל אדם הן (שם קנה:) ולא אמרינן טרחא דלאו לוקך הוא (לעיל ב.). **ואת הנבלה.** שנתנבלה היום וכן השמשות היתה עומדת לאדם ואפ"ה מתחכין (שבת קנו:) ואע"פ שנתנבלה בשבת, דכין השמשות לא היתה עומדת לאכילת כלבים, אפילו הכי שרי, דלית לן מוקצה בשבת (לעיל ב.). **מודה היה ר' שמעון.** דאע"ג דאמר מתחכין הנבלה לפני הכלבים, הני מילי במסוכנת דדעתיה עליה מאתמול לכלבים, אבל מודה הוא בבעלי חיים, כלומר בכל"ס שמתו שאסורין (שבת מה:).

מוסף תוספות

א. לפי שאין יכול ליהנות בשעת שריפה. פוס' שבת כד: ד"ה ולפי. ב. [ד]מאי שנא משמן חולין שמותר לשורפו ולהדליקו להנאתו, דאטו תרומה לפי שיש מצוה בשריפתה מיגרע גרע. שם. ג. [ד]דאי עיקר שריפה אינו לשם הנאתו אלא לשם מצוה בעלמא, אלא שלא הקפידה תורה אם נהנה ממנה אגב ביעורה הואיל ומבערה מיהא מן העולם. תוס' הרא"ש שבת כד: ד"ה מאי טעמא. ד. דגזרינן היכא דנהנה ממנה בשעת שריפה אטו היכא שאינו נהנה ממנה דאז אסור מן התורה. רשב"א.

ט) כבכורות לג: [ממתנו נו:], ב) [שם בבכורות לד. מיתא יתן וכ"א בשאלות פ' בא מי' מלך], ג) [שם בבכורות מיתא אחד מום ואחד כל מומין], ד) שבת קנו:, ה) [ל"ל דתמלא], ו) לעיל ב. ו: ע"ש שבת קנו: ע"ש, ז) פסחים נו:, ח) שבת מה:, ט) [דרב ו"כ"ל שם] ובתוס' ל"ל דרבא וכן הוה שם, י) שבת קמח:, כ) [תוספ' פ"ג], ל) [בכורות לט.], מ) [שבת כט: כד.], נ) [ער' רש"י לקמן לו. ד"ה מאום מקח וממכר], ס) [וע"ע תוס' שבת כד: ד"ה לפי ופסחים מו. ד"ה לא מקלא],

---

ט) נראה דל"ל דכיון דמסוכנת היתה מעיו"ט דעתיה עליה מאתמול וכ"ה בריה"ר כאן ע"ש.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

מתני' ר' יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד הקופיץ וחכ"א [א]אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר: **גמ'** מאי כל עיקר אמר רב יהודה אמר שמואל [ב]אפי' לשמרו מן העכברים אמר רב אידי בר אבין [ג]והא דתליא בתריטא ואמר רב יהודה אמר שמואל [ד]טבח אומן אסור לשקול בשר ביד ואמר רב יהודה אמר שמואל [ה]טבח אומן אסור לשקול בשר במים ואמר רב חייא בר אשי [ו]אסור לעשות בית יד בבשר אמר רבינא [ז]ובידא שרי אמר רב הונא [ח]מותר לעשות סימן בבשר כי הא [ט]דרבה בר רב הונא מחתך לה אתלת קרנתא ר' חייא ור"ש ברבי שוקלין מנה כנגד מנה ביום טוב כמאן לא כרבי יהודה ולא כרבנן אי כר' יהודה האמר שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד הקופיץ כנגד הכלי אין כנגד מידי אחרינא לא אי כרבנן הא אמרי אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר אינהו דעבוד כר' יהושע דתניא ר' יהושע אומר שוקלין מנה כנגד מנה ביום טוב אמר רב יוסף הלכה כר' יהושע הואיל ותנן בבכורות כותיה דתנן[י] [יא]פסולי המוקדשין הנאתן להקדש [יב]ושוקלין מנה כנגד מנה בבכור א"ל אביי ודלמא לא היא עד כאן לא קאמר ר' יהושע הכא אלא דליכא בזיון קדשים אבל התם דאיכא בזיון קדשים לא אי נמי עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא משום דלא מחזי כעובדין דחול אבל הכא דמחזי כעובדין דחול לא למימרא דקפדי אהדדי והא הנהו שב בניתא דאתו לבי רבי ואשתכח חמש מנייהו בי ר' חייא ולא קפיד ר"ש ברבי אמר רב פפא שדי גברא בינייהו אי ר' חייא ור' ישמעאל בר' יוסי אי ר"ש ברבי ובר קפרא: **מתני'** [יג]אין משחיזין את הסכין ביום טוב אבל משיאה על גבי חברתה: **גמ'** אמר רב הונא לא שנו אלא במשחזת של אבן אבל במשחזת של עץ מותר אמר רב יהודה אמר שמואל הא דאמרת של אבן אסור לא אמרן אלא לחדדה אבל להעביר שמנוניתה מותר מכלל דבשל עץ אפילו לחדדה נמי מותר איכא דמתני לה אסיפא בשל עץ מותר אמר רב יהודה אמר שמואל הא דאמרת בשל עץ מותר לא אמרן אלא להעביר שמנוניתה אבל לחדדה אסור מכלל דבשל אבן אפילו להעביר שמנוניתה אסור איכא דמתני לה אמתניתין אין משחיזין את הסכין ביו"ט אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא לחדדה אבל להעביר שמנוניתה מותר מכלל דע"ג חברתה אפילו לחדדה נמי מותר ואיכא דמתני לה אסיפא אבל משיאה על גבי חברתה אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא להעביר שמנוניתה אבל לחדדה אסור מכלל דבמשחזת אפילו להעביר שמנוניתה אסור מאן תנא דבמשחזת אסור אמר רב חסדא דלא כר' יהודה [יד]דתניא אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד ר' [טו]יהודה מתיר אף מכשירי אוכל נפש א"ל רבא לרב חסדא דרשינן משמך הלכה כרבי יהודה אמר ליה [טז]יהא רעוא דכל כי הני מילי מעלייתא תדרשון משמאי אמר רב נחמיה בריה דרב יוסף הוה קאימנא קמיה דרבא והוה קא מעבר

מתני' [יז]ר' יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד הקופיץ וחכ"א [א]אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר: **גמ'** מאי כל עיקר אמר רב יהודה אמר שמואל [ב]אפי' לשמרו מן העכברים אמר רב אידי בר אבין [ג]והא דתליא בתריטא ואמר רב יהודה אמר שמואל [ד]טבח אומן אסור לשקול בשר ביד ואמר רב יהודה אמר שמואל [ה]טבח אומן אסור לשקול בשר במים ואמר רב חייא בר אשי [ו]אסור לעשות בית יד בבשר אמר רבינא [ז]ובידא שרי אמר רב הונא [ח]מותר לעשות סימן בבשר כי הא [ט]דרבה בר רב הונא מחתך לה אתלת קרנתא ר' חייא ור"ש ברבי שוקלין מנה כנגד מנה ביום טוב כמאן לא כרבי יהודה ולא כרבנן אי כר' יהודה האמר שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד הקופיץ כנגד הכלי אין כנגד מידי אחרינא לא אי כרבנן הא אמרי אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר אינהו דעבוד כר' יהושע דתניא ר' יהושע אומר שוקלין מנה כנגד מנה ביום טוב אמר רב יוסף הלכה כר' יהושע הואיל ותנן בבכורות כותיה דתנן[י] [יא]פסולי המוקדשין הנאתן להקדש [יב]ושוקלין מנה כנגד מנה בבכור א"ל אביי ודלמא לא היא עד כאן לא קאמר ר' יהושע הכא אלא דליכא בזיון קדשים אבל התם דאיכא בזיון קדשים לא אי נמי עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא משום דלא מחזי כעובדין דחול אבל הכא דמחזי כעובדין דחול לא למימרא דקפדי אהדדי והא הנהו שב בניתא דאתו לבי רבי ואשתכח חמש מנייהו בי ר' חייא ולא קפיד ר"ש ברבי אמר רב פפא שדי גברא בינייהו אי ר' חייא ור' ישמעאל בר' יוסי אי ר"ש ברבי ובר קפרא: **מתני'** [יג]אין משחיזין את הסכין ביום טוב אבל משיאה על גבי חברתה: **גמ'** אמר רב הונא לא שנו אלא במשחזת של אבן אבל במשחזת של עץ מותר אמר רב יהודה אמר שמואל הא דאמרת של אבן אסור לא אמרן אלא לחדדה אבל להעביר שמנוניתה מותר מכלל דבשל עץ אפילו לחדדה נמי מותר איכא דמתני לה אסיפא בשל עץ מותר אמר רב יהודה אמר שמואל הא דאמרת בשל עץ מותר לא אמרן אלא להעביר שמנוניתה אבל לחדדה אסור מכלל דבשל אבן אפילו להעביר שמנוניתה אסור איכא דמתני לה אמתניתין אין משחיזין את הסכין ביו"ט אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא לחדדה אבל להעביר שמנוניתה מותר מכלל דע"ג חברתה אפילו לחדדה נמי מותר ואיכא דמתני לה אסיפא אבל משיאה על גבי חברתה אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא להעביר שמנוניתה אבל לחדדה אסור מכלל דבמשחזת אפילו להעביר שמנוניתה אסור מאן תנא דבמשחזת אסור אמר רב חסדא דלא כר' יהודה [יד]דתניא אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד ר' [טו]יהודה מתיר אף מכשירי אוכל נפש א"ל רבא לרב חסדא דרשינן משמך הלכה כרבי יהודה אמר ליה [טז]יהא רעוא דכל כי הני מילי מעלייתא תדרשון משמאי אמר רב נחמיה בריה דרב יוסף הוה קאימנא קמיה דרבא והוה קא מעבר

והוא דפליג בפריעה. בטבעת שמולין אותן בה כששוקלין דממזי כנותנו לשם משקל: **טבח אומן.** שיודע לכוין משקל כנגד משקל בידיו: **אסור לשקול בשר ביד.** לאחוז הליטרא בידו אחת והבשר בידו אחרת ולכוין בכחות נמי כיון דאומן הוא בכך אורמיה הכי: **במים.** שיש לו שנמות וסימנים בכלי ונותנין בו מים והסימנים מודיעין אותו כמה המים עולין למעלה בשביל ליטרא בשר שכבר שיערו לכך: **בית יד.** נקב לאחוז בו: **ובידא שרי.** לנקוב באלבעו שרי דלאו דרך חול הוא אבל בסכין דרך חול הוא. כשמוכר בשר עושה בו בית יד ונותנו לנוקח להוליכו לביתו ובי"ט צריך לשנות לעשות היכר שאין מקח וממכר מותר בו: **סימן בבשר.** שלא יחליפהו הנוטלו: **אתלת קרנתא.** כשהיה משלם הבשר לביתו מה היה רגיל לעשות כל אחיכה בעלת שלש קרנות וכבר היו מכירין אנשי ביתו שזה היה סימן שלו: **ר' חייא ורבי שמעון ברבי.** כשהיו חולקין בשר ביניהם היו שוקלין אותה מנה כנגד מנה ביו"ט: **כנגד כלי אין.** דבחול נמי הכי אורמיה אבל מנה כנגד מנה כך דרך כל המולקין: **הואיל ותנן בבכורות כותיה.** דאסור לשקול ולמכור בכור בעל מום ששחטו כהן בליטרא שלא לעשות מעשה חול בקדשים דבזיון הוא וקתני דמנה כנגד מנה ויודע כמה משקל דאשונה ושוקל כנגדה מותר אלמא לאו עובדא דחול השיב ליה: **דתנן פסולי המוקדשין הנאתן להקדש ושוקלין מנה כנגד מנה בבכור.** קיפא דמתני' נקט. ורישא הכי איתא כל פסולי המוקדשין נמכרים באטליז ונשקלים בליטרא חוץ מן הבכור והמעשר שהגייתן לבעלים אבל פסולי המוקדשין הגייתן להקדש ושוקלין מנה כנגד מנה בבכור. וכן פירושה כל קדשים בעלי מומים שנפדו במומן אף על פי שעדיין מקצת קדושה עליהן שאסרן הכתוב בגיזה ועבודה כדאמרינן בבכורות (דף טו.) ולא גיזה וכו' אפילו הכי נוהגין מעשה מולין בהן בזו שנשחטין באטליז ונמכרין באטליז בליטרא חוץ מן הבכור והמעשר שהגייתן מכירתן ביוקר אינה להקדש אלא לבעלים לפי שאין להם פדיון במומם להיות דמיהן נכנסין לקדושתן דבבכור נאמר לא תפדה[מ] והמעשר נאמר לא יגאל (ויקרא כז) אלא נאכלין לבעלים במומן הלכך אין נוהגין בהן מעשה חולין במכירת בשרם כשנפל בהן מום ושחטום הבעלים בעליה דבכור כהן ובעליה דמעשר ישראל אבל שאר פסולי המוקדשים הגייתן מכירתן ביוקר להקדש שלא היה קודם פדייה אין נשחטין דבעי העמדה והערכה אפי' הכי ליקח בשר: **ושוקלין מנה כנגד מנה.** כשמוכרו בתוך הבית אלמא כי האי גונא לאו משקל הוי: **לא היא.** לא פכירא להו לרבנן דבכורות כר' יהושע בי"ט ולא ר' יהושע ס"ל בבכור דשרי: **ע"כ לא קאמרי רבנן הכא אלא דלא עביד מעשה דחול.** דהתם מכירה היא ואין דרך לשקול בשר הנמכר במנה כנגד מנה: **אבל הכא.** גבי רבי חייא ור"ש ברבי קא עבדי עובדין דחול דהא מלוקה היא וכן דרך כל המולקין ולא סבירא להו לרבנן דבכורות כר' יהושע: **ומי קפדי אהדדי.** ר' חייא ור"ש ברבי לחלוק בשר במשקל והלא מוותרין זה לזה ונוטלין זה משל זה משום חבה: **דהנהו שב בניתא.** שבעה דגים שבאו לרבי ונמלא שנטל רבי חייא חמש והוליכן לביתו: **ולא קפיד רבי שמעון ברבי.** לומר משל אבי הוא מזון יותר ממני: **אי ר' חייא ור' ישמעאל בר' יוסי.** היו אותן שחלקו שהן היו רגילין ליקח זה עם זה אי ר"ש ברבי ובר קפרא: **מתני' אין משחיזין.** אגוייזי"ר בלע"ז: **אבל משיאה על גבי חברתה.** דמשני מדרך חול: **גמ' משחזת של אבן.** דמתקנת ליה שפיר דמחזי כמתקן בחול: **מכלל דבשל עץ נמי.** גמרא קא דייק מדאוקי רב יהודה איסורא בשל אבן בלחדדה מכלל דבשל עץ אף לחדדה שרי דמאי דאסר רב הונא בשל אבן שרי לכוותה בשל עץ: **איכא דמתני לה.** להא דרב יהודה: **אסיפא.** דמלתיה דרב הונא: **איכא דמתני לה.** להא דרב יהודה אמתני' ולאו אמלתיה דרב הונא: **לחדדה.** הוי תקון. להעביר שמנונית אינו אלא כהדחה בעלמא: **מפיר אף מכשירי אוכל נפש.** וטעמא משום דדרים יעשה לכם[מא] לכל צרכיכם: **דרשינן משמך.** נדרוש משמך: מעבר

מחתך ליה אתלת קרנתא. **רבי חייא ורבי שמעון ברבי** היו שוקלין מנה כנגד מנה ביו"ט, כשחולקין הבשר ביניהן. למימרא דקפדי אהדדי שלא יטול אחד מהן יותר מחברו, והא מוותרין הוו להדדי,

---

מ) [לקמן כט.], נ) נ"מ כב: מולין לה:, ג) בכורות לא., ד) לקמן לו: מגילה ז: שבת ס: קכד. קלו: [תוספ' מגילה פ"ש], ה) [הך דר"י ליתא במשנה ולכן שפיר גרסינן דתניא], ו) [ינמות פ. כתובות סח.], ז) [דברים יב], ח) [במדבר יח], ט) [שמות יב],

הגהות הב"ח

(א) גמ' דתנן אין בין יום טוב לשבת:

לעזי רש"י

אגוייזי"ר [אגרישיי"ר]. להשחיז.

מוסף רש"י

אתלת קרנתא. כשהיה שולח בשר לאשתו בי"ט נכרי עושה התחיכה בת ג' קרנות (ב"מ כב:) לו: משום סימן שלא יגנבו ממנה אנשי ביתו (חולין צה:). **פסולי המוקדשין.** קדשים שנפל בהן מום, הנאתן להקדש. אם מוכרין אותן ביוקר הנאת הקדש היא (בכורות לא. וגי' הב"ח: טובת הנאה להקדש הוא). **ושוקלין מנה כנגד מנה בבכור.** שאם יש לו אחיכת בשר מולין שנשקלה בליטרא יכול לשקול בשר בכור כנגדה (שם). **אבל משיאה.** לשון השחזה (בראשית כז ג). **אין בין יו"ט לשבת.** לאיזה מותר בהמלה ביום טוב מה שאסור בשבת, אבל לענין עונשין יש הרבה, שזה נסקילה וכרת וזה נלאו גרידא (מגילה ז:).

רבינו חננאל

[**מתני'**] **והחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר.** אמר שמואל אפילו לשומרו מן העכברים אל יתנהו בכף מאזנים, **והוא דתליא בתריטא,** שנראה כשוקל בשר. **אמר רב יהודה אמר שמואל טבח אומן אסור לשקול בשר ביד.** דנראה כאלו במאזנים הוא שוקל, כיון דמשער בידיו כמה שיש בו והוא אומן בזה ודאי מכוון המשקל וכמאזנים חשוב. **ירושלמי** תני הטבח לא יהא שוקל בידו וניחא, שידו כליטרא, אלא חותך בידו בסכין, ונותן לזה ולזה. **וכן** (השוקל) [אסור לשקול] **במים. אמר רב** אסור לעשות בית יד בבשר. פירוש עושין לו מקום כדי שיהיה תולה אותו באותו המקום, וכשחרצה לחתוך ממנו אוחז באותו המקום, והוא נקרא בית יד, שנראה כעושה כלי ביו"ט. **והני מילי** בסכין, אבל ביד שרי. **אמר רב הונא מותר לעשות סימן בבשר,** כרב הונא דהוה מחתך ליה אתלת קרנתא.

רבינו חננאל (המשך)

דהא קנו שבעי בנוינתא, ואישתכח בי ר' חייא חמשה מינייהו, ולא קפיד ר' שמעון בר'. ופרקינן ר' שמעון ור' חייא מוותרי להדדי, והני אנ ר' חייא ור' ישמעאל או ר"ש [ו]בר קפרא. **והא דשקלי** מנה כנגד מנה כמאן, לא כר' יהודה ולא כרבנן דמתניתין כו'. **ואמרינן** אינהו דעבוד כר' יהושע, דתניא ר' יהושע אומר שוקלין מנה כנגד מנה ביו"ט. **ואמר רב יוסף** הילכתא כר' יהושע הואיל ותנן בבכורות כוותיה, דתנן פסולי המוקדשין הנאתן להקדש ושוקלין מנה כנגד מנה בבכור. **ודחה אביי ואמר ודילמא** לא אמר ר' יהושע דשוקלין מנה כנגד מנה אלא ביו"ט, אבל בבכור דאיכא בזיון קדשים אפילו מנה כנגד מנה אסור. אי נמי עד כאן לא שרו רבנן מנה כנגד מנה בבכור אלא משום דלא עביד עובדין דחולין, דבחולין שוקלין בליטרא, ובבכור התירו מנה כנגד מנה, אבל ביו"ט דשקיל במאזנים כעובדא דחול אסרי, ונדחת דוקיא דרב יוסף. **מתני'** אין משחיזין **את הסכין** כו'. ואסיקנא אבל משיאה ע"ג חברתה, אמר שמואל ל"ש אלא להעביר שמנוניתא, אבל לחדדה אסור, והשחזה עצמה אפילו להעביר שמנוניתא אסור. **מאן תנא** אין משחיזין, דלא כר' יהודה דתניא אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד, הא כל דבר שאינו אוכל נפש שבת ויו"ט שוין, ר' יהודה מתיר אף מכשירי אוכל נפש. א"ל רבא לרב חסדא דרשינן משמך הלכה כרבי יהודה, א"ל יהא רעוא כל מילי מעלייתא תדרשון משמיי. ירושלמי רבי מנא ורבי יוסי בר בון אתפלגון, חד באמאתא מיפוח בחמה ביו"ט [כל עמא] שרי, מיחבוט רבי חייא ור' שמעון, חד אסר וחד שרי. **תני** רבן שמעון בן גמליאל אומר אף מפייס אדם את עצמו בליטרא לידע מה הגיע לו כהדא [רמי מנא זבן חרובן דשמיטה אתא שאל לרבי חזקיה א"ל נהגין כהדא] דרשב"ג. **תני** הטבח לא יהא שוקל בידו וניחא שידו כליטרא היא, אבל חותך בסכין ונותן לזה ולזה. **תני** אין מרגילין ביו"ט ולא בחול בבכור ולא בפסולי המוקדשין, א"ר בון שלא יהא כעובד עבודה בחייו.

עין משפט נר מצוה

לד א ב ג ד ה מיי' פ"ד מהלכות יו"ט הלכה כ סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תק סעיף ב:
לה ו ז ח מיי' פ"ג שם הלכה ו טוש"ע א"ח שם סעיף ג:
לו ט מיי' פ"ז מהלכות שבת הלכה ט סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תקט סעיף ב:

לז י מיי' פ"ז מהלכות שבתות הלכה יח סמג לאוין שמג טוש"ע י"ד סימן שו סעיף ו:
לח כ מיי' פ"ד מהל' יו"ט הלכה ט סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תקט סעיף ב:

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

גריפת תנור וכירים. פר"י (ד) משוויי גומות ולא נהירא דאם כן לא הוי דומיא דהני אחריני דמשיבי משום דהוי תקון כלי לכן נ"ל דמיירי בתנור חדש ועדיין יש בו אבנים ועפר שלא פינו וכשיסיר אותם אבנים ועפר הויין כמו גמר מלאכתן ומייב משום מכה בפטיש דכל גמר מלאכה מייב משום מכה בפטיש ומכל מקום קשה דבלא טעמא דמשום מכה בפטיש תיפוק ליה דהוי אסור משום מוקצה דאפר ואבנים שבתוכו מוקצות הן ומכאן אומר ריב"א דבטלטול מוקצה התירו משום אוכל נפש ומכאן יש להבין ראיה למה דאמר בפ"ק (דף יב:) (ה) **רבינא** אמר וכו' **מידי דהוה אקוץ ברשות הרבים.** דשרי לטלטל אגדיש אע"ג דהוי מלאכה וקשה דמשמע הכא דרבינא אית ליה מוקצה מדקאמר מידי דהוה אקוץ ברה"ר דאי לאו הכי הוה אסור מטעם מוקצה ובפרק מי שהחשיך (שבת דף קנ:) משמע דאית ליה כר' שמעון דלית ליה מוקצה דפליגי התם רב אחא ורבינא חד אמר לקולא וחד אמר לחומרא ובכל מקום (ו) רב אחא לחומרא ורבינא לקולא וי"ל דהכא קאמר רבינא אליבא דרב יהודה אמר שמואל דאסר שפוד לטלטלו אבל איהו ס"ל דשרי אבל קשה מדשמואל אדשמואל דהתם פרק מי שהחשיך אמר כר' שמעון דלית ליה מוקצה גבי כרכי דזוזי והכא משמע דאית ליה מוקצה וי"ל דשאני שפוד דלאחר מלאכתו אין כאן תורת כלי עליו ולהכי אוסר שמואל דיש עליו תורת (ז) מוקצה ולעולם ס"ל כרבי שמעון: [וגם לקושיא דרבינא יש לתרץ כך. ת"י]: **איבא** בינייהו **שפחות.** גבי משנה דתמר בכתובות (דף סא:) וא"ת א"כ נימא אפר מקלה דהיינו שמעתא במכות (דף כא:) דלרב פפא רב מלכיו אמרה ולרב חיננא רב מלכיא אמרה וי"ל דה"פ שפחות ושכנגדה פירוש האמצעית (ח) דהיינו אפר מקלה אי נמי ה"פ מתניתין ומתניתא דוקא רב מלכיא ולא רב מלכיו אבל שמעתתא יש מהם רב מלכיו ולעולם רב מלכיא אמרה אותה שמעתא דאפר מקלה (ב) ולכך אינו נותן סימן רק למתניתא:

שמואל מתניתין ומתניתא רב מלכיא שמעתתא רב מלכיו וסימניך מתניתין מלכתא מאי בינייהו איבא בינייהו שפחות. (ט) **מתני'** לא יאמר אדם לטבח שקול לי בדינר בשר אבל שוחט ומחלק בינייהו: **גמ'** היכי עביד כי הא

דבסורא

מעבר לסכינא אפומא דדקולא ואמרי ליה לחדדה קא עביד מר או להעביר שמנוניתה ואמר לי להעביר שמנוניתה וחזיתי לדעתיה דלחדדה קא עביד (א)וקסבר הלכה ואין מורין כן ואמר אביי הוה קאימנא קמיה דמר (ב)והוה קא מעבר סכינא אשפתא דרחיא ואמרי ליה לחדדה קא בעי מר או להעביר שמנוניתה ואמר לי להעביר שמנוניתה וחזיתי לדעתיה דלחדדה קא עביד וקסבר הלכה ואין מורין כן איבעיא להו מהו להראות סכין לחכם ביום טוב רב מרי בריה דרב ביזנא שרי (ג)ורבנן אסרי ורב יוסף אמר (ד)תלמיד חכם רואה לעצמו ומשאילה לאחרים ואמר רב יוסף (ה)סכין שעמדה מותר לחדדה ביום טוב (ו)והני מילי (ז) הוא דפסקא אגב דוחקא דרש רב חסדא ואיתימא רב יוסף אחד סכין שנפגמה ואחד שפוד שנרצם ואחד גריפת (ח)תנור וכירים ביום טוב באנו למחלוקת ר' יהודה ורבנן דתניא (ט)אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד ר' יהודה (י)מתיר אף מכשירי אוכל נפש (כ)מ"ט דת"ק אמר קרא (ל)הוא לבדו יעשה לכם הוא ולא מכשיריו ור' יהודה אמר קרא לכם (מ)לכם לכל צרכיכם ות"ק הא כתיב לכם אמר לך ההוא (נ)לכם ולא לנכרים ואידך נמי הא כתיב הוא אמר לך כתיב הוא וכתיב לכם ולא קשיא (ס)כאן במכשירין שאפשר לעשותן מערב יו"ט כאן במכשירין שאי אפשר לעשותן מערב יו"ט אמר רב יהודה אמר שמואל (פ)שפוד שנרצף אסור לתקנו ביו"ט (צ)לא צריכא דאע"ג דמפשיט בידיה ואמר רב יהודה אמר שמואל (ק)שפוד שצלו בו בשר אסור לטלטלו ביו"ט (ר) רב [א] אדא בר אהבה אמר רב מלכיו (ש)שומטו ומניחו בקרן זוית אמר רב חייא בר אשי אמר רב הונא והוא שיש עליו כזית בשר רבינא אמר (ת)אף על פי שאין עליו בשר מותר לטלטלו מידי דהוה (א"א)אקוץ ברשות הרבים (ב"ב)אמר רב חיננא בריה דרב איקא שפוד שפחות וגומות רב מלכיו בלורית אפר מקלה וגבינה רב מלכיא רב פפא אמר

גריפת תנור וכירים. פר"י (ד) משוויי גומות ולא נהירא דאם כן לא הוי דומיא דהני אחריני דמשיבי משום דהוי תקון כלי לכן נ"ל דמיירי בתנור חדש ועדיין יש בו אבנים ועפר שלא פינו וכשיסיר אותם אבנים ועפר הויין כמו גמר מלאכתן ומייב משום מכה בפטיש דכל גמר מלאכה מייב משום מכה בפטיש ומכל מקום קשה דבלא טעמא דמשום מכה בפטיש תיפוק ליה דהוי אסור משום מוקצה דאפר ואבנים שבתוכו מוקצות הן ומכאן אומר ריב"א דבטלטול מוקצה התירו משום אוכל נפש ומכאן יש להבין ראיה למה דאמר בפ"ק (דף יב:) (ה) **רבינא** אמר וכו' **מידי דהוה אקוץ ברשות הרבים.** דשרי לטלטל אגדיש אע"ג דהוי מלאכה וקשה דמשמע הכא דרבינא אית ליה מוקצה מדקאמר מידי דהוה אקוץ ברה"ר דאי לאו הכי הוה אסור מטעם מוקצה ובפרק מי שהחשיך (שבת דף קנ:) משמע דאית ליה כר' שמעון דלית ליה מוקצה דפליגי התם רב אחא ורבינא חד אמר לקולא וחד אמר לחומרא ובכל מקום (ו) רב אחא לחומרא ורבינא לקולא וי"ל דהכא קאמר רבינא אליבא דרב יהודה אמר שמואל דאסר שפוד לטלטלו אבל איהו ס"ל דשרי אבל קשה מדשמואל אדשמואל דהתם פרק מי שהחשיך אמר כר' שמעון דלית ליה מוקצה גבי כרכי דזוזי והכא משמע דאית ליה מוקצה וי"ל דשאני שפוד דלאחר מלאכתו אין כאן תורת כלי עליו ולהכי אוסר שמואל דיש עליו תורת (ז) מוקצה ולעולם ס"ל כרבי שמעון: [וגם לקושיא דרבינא יש לתרץ כך. ת"י]: **איבא** בינייהו **שפחות.** גבי משנה דתמר בכתובות (דף סא:) וא"ת א"כ נימא אפר מקלה דהיינו שמעתא במכות (דף כא:) דלרב פפא רב מלכיו אמרה ולרב חיננא רב מלכיא אמרה וי"ל דה"פ שפחות ושכנגדה פירוש האמצעית (ח) דהיינו אפר מקלה אי נמי ה"פ מתניתין ומתניתא דוקא רב מלכיא ולא רב מלכיו אבל שמעתתא יש מהם רב מלכיו ולעולם רב מלכיא אמרה אותה שמעתא דאפר מקלה (ב) ולכך אינו נותן סימן רק למתניתא:

שמואל מתניתין ומתניתא רב מלכיא שמעתתא רב מלכיו וסימניך מתניתין מלכתא מאי בינייהו איבא בינייהו שפחות. (ט) **מתני'** לא יאמר אדם לטבח שקול לי בדינר בשר אבל שוחט ומחלק בינייהו: **גמ'** היכי עביד כי הא

דבסורא

מעבר לסכינא אפומא דדקולא ואמרי ליה לחדדה קא עביד מר או להעביר שמנוניתה ואמר לי להעביר שמנוניתה וחזיתי לדעתיה דלחדדה קא עביד וקסבר הלכה ואין מורין כן ואמר אביי הוה קאימנא קמיה דמר (ב)והוה קא מעבר סכינא אשפתא דרחיא ואמרי ליה לחדדה קא בעי מר או להעביר שמנוניתה ואמר לי להעביר שמנוניתה וחזיתי לדעתיה דלחדדה קא עביד וקסבר הלכה ואין מורין כן איבעיא להו מהו להראות סכין לחכם ביום טוב רב מרי בריה דרב ביזנא שרי (ג)ורבנן אסרי ורב יוסף אמר (ד)תלמיד חכם רואה לעצמו ומשאילה לאחרים ואמר רב יוסף (ה)סכין שעמדה מותר לחדדה ביום טוב (ו)והני מילי (ז) הוא דפסקא אגב דוחקא דרש רב חסדא ואיתימא רב יוסף אחד סכין שנפגמה ואחד שפוד שנרצם ואחד גריפת (ח)תנור וכירים ביום טוב באנו למחלוקת ר' יהודה ורבנן דתניא (ט)אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד ר' יהודה (י)מתיר אף מכשירי אוכל נפש (כ)מ"ט דת"ק אמר קרא (ל)הוא לבדו יעשה לכם הוא ולא מכשיריו ור' יהודה אמר קרא לכם (מ)לכם לכל צרכיכם ות"ק הא כתיב לכם אמר לך ההוא (נ)לכם ולא לנכרים ואידך נמי הא כתיב הוא אמר לך כתיב הוא וכתיב לכם ולא קשיא (ס)כאן במכשירין שאפשר לעשותן מערב יו"ט כאן במכשירין שאי אפשר לעשותן מערב יו"ט אמר רב יהודה אמר שמואל (פ)שפוד שנרצף אסור לתקנו ביו"ט (צ)לא צריכא דאע"ג דמפשיט בידיה ואמר רב יהודה אמר שמואל (ק)שפוד שצלו בו בשר אסור לטלטלו ביו"ט (ר) רב [א] אדא בר אהבה אמר רב מלכיו (ש)שומטו ומניחו בקרן זוית אמר רב חייא בר אשי אמר רב הונא והוא שיש עליו כזית בשר רבינא אמר (ת)אף על פי שאין עליו בשר מותר לטלטלו מידי דהוה (א"א)אקוץ ברשות הרבים (ב"ב)אמר רב חיננא בריה דרב איקא שפוד שפחות וגומות רב מלכיו בלורית אפר מקלה וגבינה רב מלכיא רב פפא אמר

מעבר לסכינא אפומא דדקולא. משפשף סכין על פי הסל: **הלכה.** כרבי יהודה ומותר כל אים לעשות אבל אין מורין לרבים כן שלא יזלזלו אף בשאפשר לעשותו מבעוד יום דכל הני דשריגן כגון שנתקלקלו ביו"ט או שהיה אתמול טרוד כדאמרינן לקמן דלא התיר ר' יהודה אלא במכשירין שאי אפשר לעשותן מערב יו"ט: **מהו להראות.** הטבח סכין לחכם ביו"ט לבדוק שהטילו תכמיס(א) על הטבחים להראות סכין לחכם קודם שישחוט שום בהמה ומהו לעשות כן ביו"ט מי מחזי כעובדא דמול לאושא מלתא שדעתו למכור בתליון או לא מחזי: **רואה לעצמו.** בביתו סכין שלו דלא אושא מלתא: **שעמדה.** מחריפות שלה שאינה מותכת יפה אבל לא נפגמה: **מותר לחדדה ביו"ט.** ואע"ג דמתמול ומשלשום התחילה לקלקל ונילף דלא הוה ליה לאסוקי אדעתיה מאתמול דסבר לא לריכנא אבל נפגמה מאתמול לא הוי שרי דמוכחא קלקול שלה והוה ליה למעבד מאתמול: **והני מילי (ג) הוא דפסקא אגב דוחקא.** אבל אם אינה מותכת כלל אסור לחדדה דטרחא יתירא הוא: **אחד סכין שנפגמה ואחד שפוד שנרצם.** ביו"ט אשפוייטנט"ר בלע"ז שנשבר ראשו: **ואחד גריפת תנור.** שנפל לתוכו מן הטיח שלו ולא היה יודע מבעוד יום: **באנו למחלוקת ר' יהודה ורבנן.** נכנסנו בדבר זה למחלוקתן שממחלוקתן אנו יכולים ללמוד שאף אלו ממכשירי אוכל הן: **שפוד שנרצף.** נמעך שדרסו עליו ונעקם אבל לא נשבר: **אסור לתקנו ביו"ט.** שהרי יכול להשתמש בו כמו שהוא וטרחא דלא לריך הוא: **ואע"ג דמפשיט בידיה.** שמתפשט בידיים ואינו לריך להכות עליו בפטיש: **שפוד שצלו בו.** בשר ביו"ט: **אסור לטלטלו.** מיד לאחר שנגלה הגלי לפי שנמאס ומוקצה וכבר נעשה לורך יו"ט: **שומטו ומניחו בקרן זוית.** שומטו מלפניו מהר בגרירה וטולטול מן הגל עד שיעבירו מלפניו לקרן זוית אבל לא טולטול גמור: **שרי לטלטולי.** בטולטול גמור ולסלקו שלא יזוקו בו אנשי ביתו: **מידי דהוה אקוץ ברה"ר.** דאמר בפרק כירה שהסיקוה (שבת דף מב.) דמותר להוליכה פחות פחות מד' אמות עד שמסלקנה לגדי רה"ר כדי שלא תזיק: **שפוד שפחות וגומות רב מלכיו.** אלו שלא הלכות רב מלכיו אמרן ולא רב מלכיא מפני שמשמיהן דומין זה לזה ויש שמחליפין שמועה של זה בשל זה נתנו בהם סימן לסדר השמועות. שפוד הא דאמרן. שפחות משנה היא בכתובות(ב) ר"א אומר אפר' הכניסה לו מאה שפחות כופה לעשות בגמר שהבעלה מביאה לידי זמה ואמר רב מלכיו הלכה כר"א(ג). גומות שמעתא היא(ד) ולא נאמרה על המשנה ולענין שני שערות דאם נמצאו לה גומות של מקום שער אע"פ שאין שם שער גדולה היא(ה) וחולצת דאין גומא אא"כ היה בה שער אלא שנאמרו: **בלורית.** במס' ע"ז(ו) ועל בריתא נאמרה הא דרב מלכיא לפרושא לבריתא דת"ר כותי המסתפר מיסראל כיון שהגיע לבלוריתו שומט את ידו מפני שהכותי כשהוא מסתפר מניחה לשם ע"ז ואמר עלה וכמה אמר רב מלכיא שלא אגבעות לכל רוח ורוח לכל סביבותיה לא יגע שאם יגלח וילך עד הבלורית נמצא מניח לו בלוריתו ומיקנה לו לשם ע"ז: **אפר מקלה.** שמעתא היא במסכת מכות(ז) אמר רב מלכיא לא יתן אדם אפר מקלה על גבי מכתו מפני שנראה ככתובת קעקע: **גבינה.** אפירושא דמתניתין אתמר במס' ע"ז(ח) מפני מה אסרו גבינות במשנתנו ואמר רב מלכיא מפני שמחליקין פניה בשומן חזיר: **מסניפין ומסניפה רב מלכיא.** אסיפנא דאתנה ברב מלכיא פליג רב פפא: **שפחות.** דמתניתין היא ומשום ליה ברב מלכיו לאו דידיה היא דכל מתניתין ומתניתא דאית בהו רב מלכיא אמר שמעתתא דאמרת ברב מלכיו כגון שפוד וגומות דידיה ניינהו: **מתני' שקול לי בדינר בשר.** שאסור להזכיר שם דמים: **אבל שוחט.** הוא בלא פסוק דמים והן חולקין ביניהן: **גמ' היכי עביד.** כשאינו רוצה ליקח כל הבהמה ולא מחצה ולא שלש ולא רביע אלא בדינר או בשנים מה יאמר לו:

בסורא

מלכיו אמריטנו, והיינו דקאמר איבא בינייהו שפחות ולא קאמר שפחות ואפר מקלה, אלא שפחות גרידא מגרעינן ולרב מלכיו כדאקאי קאי (מכות כא.). **וסימנך.** שלא תתלף בגירסא, מתניתין מלכתא. לגבי שמעתא דהיא מתניתא מלכתא, דבא מיהא מותבינא מיהא לשמעתא, וסימניך מלכיא לשון נקבה, אבל מלכיו לשון זכר (כתובות טא.): משנה וברייתא עיקר הן, והיינו סימן מי שאמו דומה לנקבה מוקמינן כולהו מתניתא דהוי נמי לשון נקבה אליבא, והיינו רב מלכיא שאמו דומה לנקבה, ומשמעותו אל שם נמי משמע לשון מלכות, והיינו מתניתא וברייתא בין עיקר ולא שמעתא. ואית דמפרש איבא בינייהו שפחות ואפר מקלה דמשמע שפחות ושכנגדה (מכות כא.).

(א) נראה דל"ל ונר"ח בריה דרב איקא לרב מלכיא הוא.

ראיתימא רב אדא בר אהבה אמר שומטו ומניחו בקרן זוית כו'. אמר רבינא אע"פ שאין בו בשר מותר לטלטלו, מידי דהוה אקרן ברה"ר, הלא קרן ברה"ר בטלטלין אותו ומניחין אותו בצידי רה"ר, כדי שלא יזוקו בו רבים, כך זה השפוד לא גרע מקרן. פירוש שמועות של רב מלכיו. שפוד הא דאמרן. שפחות בכתובות אפילו הכניסה לו ק' שפחות כופה לעשות בצמר. גומות בגירה, גומות אע"פ שאין שערות. ואילו שמועות של רב מלכיה, בלורית וגבינה במסכת ע"ז. אפר מקלה במסכת מכות. ומי שאמר מתניתא מלכתא אמר שפחות בלורית אפר מקלה וגבינה רב מלכיה, שאילו כולן מתניתא נינהו, אבל (שפחה) [שפוד] וגומות שמועות הן, והן בלבד לרב מלכין איבא בינייהו שפחות, רב פפא אמר שפחות רב מלכיה היא, ו) ורב אמר לך לרב מלכין היא. **מתני'** לא יאמר אדם לטבח מכור לי בדינר בשר אבל שוחט ומחלק בינייהן. היכי עביד

עין משפט נר מצוה

לט א ב מיי' פ"ד מהלכות יו"ט הל' ט סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תקט סעיף ב: **מ** ג ד מיי' שם סמג שם טוש"ע א"ח סי' תלח סעיף א: **מא** ה ו מיי' וסמג שם טוש"ע א"ח סימן תקט סעיף ב: **מב** ז ח מיי' פ"א מהל' יו"ט הלכה ד ה סמג שם טוש"ע א"ח סימן תלח סעיף א: **מג** ט י מיי' פ"ד שם הלכה ח סמג שם טוש"ע א"ח סימן תקט סעיף א: **מד** כ ל מ טוש"ע א"ח סימן תקיח סעיף ג: **מה** נ מיי' שם הלכה כא סמג שם טוש"ע א"ח סימן תק סעיף א:

לעזי רש"י

אשפוייטנט"ר [אישפוינטי"ר]. להקהות את החדד של שפוד.

מוסף תוספות

א. שהוא מימרא דתרווייהו בינייהו נינהו. תוס' כתובות סא: ד"ה איבא. ב. וכן מוכח דקאמר וסימניך מתניתא מלכתא אבל משמעתתא לא נותן סימן. שם.

רבינו חננאל

ועבורי סכינא אפומא דדיקלא או אפומא דריחיא לחדדה הלכה ואין מורין כן. **להראות סכין לחכם ביו"ט.** רב מרי בריה דרב ביסא שרי ורבנן אסרי. אמר רב יוסף תלמידי חכמים רואין לעצמן ומשאילין לאחרים. **סכין שעמדה** (אז) [אין] פסקה אגב דוחקא, שרי לחדודה בפומא דריחיא או בפומא דדיקולא. **דרש רב חסדא** סכין שנפגמה ושפוד שנרצם וגריפת תנור וכירים מחלוקת ר' יהודה ורבנן, דתניא אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד, ר' יהודה מתיר אף מכשירי אוכל נפש. **ואסיקנא** מ"ט דת"ק, דייק אך אשר יאכל לכל נפש וגו', ולא תימא לכל נפש דאפילו נפש בהמה משמע, כדכתיב מכה נפש בהמה, דהא כתב לכם, למעט הגוים והכלבים. ור' יהודה דייק לכם לכל צרכיכם ואפילו מכשירי אוכל נפש, והני מילי מכשירין שאי אפשר לעשותן מערב יו"ט, אבל מכשירין שאפשר לעשותן מערב יו"ט אפילו ר' יהודה אוסר, דאתא הוא לבדו ומינטן. אמר רב יהודה אמר שמואל **שפוד שנרצף** אסור לתקנו ביו"ט. ואע"ג דיכיל למיפשטיה בידיה. וכן **שפוד שצלה בו בשר.** אם הוציא הבשר ממנו אסור לטלטלו ביו"ט. רב מלכין

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

בסורא אמרי. דרכן לומר לטבח תן לי תרטא או פלג תרטא ובגרש אמרי חלקא או פלג חלקא ובפומבדיתא אמרי אוזיא. כל הטבחין היו מנתחין בהמותיהם בשוה כך וכך נתחים מן הבהמה ולאותן הנתחים קרו להו בסורא תרטא ובגרש חלקא ובפומבדיתא אוזיא ובנהר פקוד רבעא: **מתני' אכל לא נמדה.** בגמ' מפרש לה ומאי פלוגתייהו: **שהיה ממלא מדותיו בו'.** שאין מודדין ביו"ט: **אף בחולו של מועד עושה כן.** בגמ' מפרש טעמא. ולא גרסינן במתני' מפני ברורי המדות ואית דגרס ליה והן העלאת הרתיחות וגמרא מפרש: **מפני מצוי המדות.** כשהיה מוכר שמן היה לו מדות הרבה ומביאין הלקוחות כליהן ומודד לאיש ואיש במדה לעצמו ומתמצות והולכות לתוך כליהן כל הלילה: **גמ' המיוחד למדה.** שמודד ומוכר בו: **העומד למדה.** שכשיסבר זה בא זה תתיו אבל עדיין לא מדד בו: **ואפא רבי יהודה נמימר.** כיון דהוא עצמו מדה ולכך עשוי וכדי מדה מחזיק לא ימלאנו דמחזי שפיר כמודד ומוכר כעובדין דחול: כלי וקופיץ אין עומדין לכך: **דבעבדין בחול.** במאזנים פעמים שאין הלוטרא לפניו וכיון שיודע משקל כליו שוקל בו: **לא קא עביד לעובדין דחול.** דעדיין לא יצא טבעו של כלי זה למדה: **אם מדה.** רבעא או לוג אלא כך יאמר לו סתם כלי זה מלא לי: **הכא לא קא עביד דבעבדין בחול.** שדרך לקוחות לומר תן לי לוג ואין דרכן לומר כלי זה מלא לי בדרך מקח אלא בדרך הלואה או מתנה ואע"ג דמיוחד למדה: **עצידי אינשי דמקרבי חמרא.** לחבריהם: **במנא דבילא.** של מדה: **תנא אף במועד עושה כן מפני בטול בית המדרש.** שהיה מכס גדול ובאים רבים לשאול הימנו ובמועד רבים עוסקים בתורה שאין טרודים במלאכה והיה ממלאן בלילה שאין זמן בית המדרש כדי שיהא פנוי ביום. ולמאן דגרס במתני' מפני ברורי המדות מפרש הכי מפני בטול בית המדרש של בא מועד לא יהיה פנוי לשהות ולברר מדותיו שלא ירתיחו לפיכך ממלאן בלילה: **הוא נגס כו'.** משמתן יין בחבית כך וכך לוגין

[א]דבסורא אמרי תרטא ופלגו תרטא בגרש אמרי חלקא ופלגו חלקא בפומבדיתא אמרי אוזיא ופלגו אוזיא בנהר פקוד ובמתא מחסיא אמרי רבעא ופלגו רבעא: **מתני'** [ב]אומר אדם לחברו מלא לי כלי זה אבל לא במדה ר' יהודה אומר אם היה כלי של מדה לא ימלאנו מעשה באבא שאול בן בטנית שהיה ממלא מדותיו מערב יו"ט ונותנן ללקוחות ביו"ט אבא שאול אומר אף במועד [ג] עושה כן [א] מפני ברורי המדות וחכמים אומרים אף בחול עושה כן מפני מצוי המדות: **גמ' מאי** אבל לא במדה אמר רב יהודה אמר שמואל אבל לא בכלי המיוחד למדה אבל כלי העומד למדה ימלאנו ואתא ר' יהודה למימר אפילו כלי העומד למדה לא ימלאנו אלמא גבי שמחת יום טוב ר' יהודה לחומרא ורבנן לקולא והא אפכא שמעינן להו דתנן [ד]רבי יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי וכנגד הקופיץ וחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר אלמא ר' יהודה לקולא ורבנן לחומרא קשיא דר' יהודה אדר' יהודה קשיא דרבנן אדרבנן דר' יהודה אדר' יהודה לא קשיא התם בשאינו עומד למדה הכא בעומד למדה דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא התם קא עביד כדעבדין בחול הכא לא קא עביד כדעבדין בחול רבא אמר מאי אבל לא במדה [ג]שלא יזכור לו שם מדה אבל כלי המיוחד למדה ימלאנו ואתא ר' יהודה למימר כלי המיוחד למדה לא ימלאנו אלמא גבי שמחת יום טוב רבי יהודה לחומרא ורבנן לקולא והא אפכא שמעינן להו דתנן רבי יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי וכנגד הקופיץ וחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר אלמא ר' יהודה לקולא ורבנן לחומרא קשיא דר' יהודה אדר' יהודה קשיא דרבנן אדרבנן דר' יהודה אדר' יהודה ל"ק התם בשאינו מיוחד למדה הכא מיוחד למדה דרבנן אדרבנן נמי לא קשיא התם

קא עביד כדעבדין בחול הכא לא קעביד כדעבדין בחול דעבדי אינשי דמקרבי חמרא במנא דבילא ושתו: מעשה באבא שאול בן בטנית: תנא אף במועד עושה כן מפני בטול בית המדרש תנו רבנן הוא נגס שלש מאות גרבי יין מברורי המדות וחבריו כנסו שלש מאות גרבי שמן ממצוי המדות והביאום לפני הגזברים לירושלים אמרו להם אי אתם זקוקים לכך אמרו להם אף אנו אין רצוננו בכך אמרו להם הואיל והחמרתם על עצמכם עשו מהם צרכי רבים דתניא [ד]גזל ואינו יודע למי גזל יעשה בהם צרכי רבים מאי נינהו אמר רב חסדא בורות שיחין ומערות אדבריה רב חסדא לרבנא עוקבא ודרש [ה]לא ימדוד אדם שעורים ויתן לפני בהמתו ביו"ט אבל קודר הוא קב או קבים ונותן לפני בהמתו ואינו חושש [ו]והנחתום מודד תבלין ונותן לתוך קדרתו כדי שלא יקדיח תבשילו אמר רב יהודה בר אבא אמר רב מודדת אשה קמח ביו"ט ונותנת לתוך עיסתה כדי שתטול חלה בעין יפה ושמואל אמר [ז]אסור והא תנא דבי שמואל מותר אמר אביי השתא דאמר שמואל אסור ותנא דבי שמואל מותר

שמואל

במדה ומכר ממנה עד שמכר חשבונו נמצא כל העומד בחבית על ידי ברורין שהרמיה היין כשמוליאו ומעלה לאיפא אישקומ"א בלע"ז ואין המדה מלאה והן נקראין ברורין לפי שמברריו לאותן מן היין כששותה אי נמי על דקליטי וזיגי ושמן יש בו מלוי מפני שמודבק בשולי המדה ובדפנותיה וביין שכיחי ברורין ולא בשמן: **והכניו לנסו כו'.** כדפרישית בברורין: **לפני הגזברים.** של הקדש לעשות בהן צרכי הקדש אם ילוו. והם לא הקדישוה כסבורין אין יכולין להקדיש שאינו שלהם אי נמי יכולין הוה ליה גזל בעולה [ד]: **אמרו להם תכמים אין אתם זקוקין לכך.** הואיל וממחלה לא נתכוונתם לגזול שהלקוחות מוחלין על ידי טרדן ומרוצתם שאינם יכולין לשהות עוד וידעי וקא מחלי: **אף אנו אין רצוננו לכך.** לזה ליהנות משל אחרים: **אמרו להם.** חכמים א"כ אין לכם לעשות הקדש אלא לעשות בהן צרכי רבים שהרי משל רבים היה ויהנו הבעלים מהן: **ואין יודע למי גזל.** שגזל אנשים הרבה: **שיחין ומערות.** שמתכנסין בהן מים ושותין מהן. ובב"ק (דף נ:) מפרש מאי בור ומאי שיח ומאי מערה: **אדבריה.** הנהיגו ומטיל עמו במבוחות העיר: **לא ימדוד אדם קב שעורין.** אפילו ליתן לבהמתו שנראה כמודד למכור: **אכל קודר הוא.** בקב עצמו נוקב בכרי וממלאו שלא כדרך מדה לתת בידו לתוכו: **קודר.** לשון נוקב: **נחתום.** מבשל קדרות ומי קרוי נחתום: **יקדיח.** ישרוף אלאורש"ר בלע"ז: **בעין יפה.** שיעור חלה אחד מכ"ד לכהן וכשאינה יודעת מדת עיסתה היא מקמלת ואומרת אין כאן כל כך אבל כשיודעת מדת עיסתה יודעת מה תפריש ועינה יפה בה: **תנא דבי שמואל.** בתוספתא שסידר שמואל מתנאים שלפניו כמו שסדרו רבי חייא ורבי אושעיא וכמו שסידר רבי את המשנה: **השתא דאמר שמואל אסור.** והוא שנה במשנתו מותר שמואל בשמעתיה דאמר אסור הלכה למעשה אתא לאשמועינן שהנא לשאול הלכה לעשות מעשה מורין לו אסור ואי חזיון אינים דעביד לא מחינן בידיה דהלכה דמותר ואין מורין כן: אין

מו א מיי' פ"ד מהל' יו"ט הלכה כא סמג לאוין עה טוש"ע א"ח סימן תק סעיף א:

מז ב ג מיי' שם סמג שם טוש"ע א"ח סימן תקח סעיף ג וסימן שכג סעיף א:

ד [טוש"ע ח"מ סימן שסו סעיף ג]:

מח ה מיי' שם הלכה כב סמג שם טוש"ע א"ח סימן תקח סעיף ד [וסימן שכד סעיף ג]:

מט ו מיי' וסמג שם טוש"ע א"ח סימן תקד סעיף ד:

נ ז מיי' וסמג שם טוש"ע א"ח סימן תקו סעיף א:

רבינו חננאל (המשך)

ורבנן [מקילין], והא איפכא שמעינן להו, דתנן רבי יהודה אומר שוקל אדם בשר כנגד הכלי כו'. ופרקינן דרבי יהודה אדרבי יהודה לא קשיא, התם בכלי שאינו עומד במשקל ידוע לפיכך מותר, הכא למלאות ולתת לו בכלי העומד למדה ידועה ואסור. לרבנן נמי דאמרי אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר, משום שעושה מעשה חול ושוקל במאזנים בשביל כך אסור, אבל הכא פעמים שנותן אדם יין בכלי של מדה ושותה לפיכך מותר. **רבה** אמר ובלבד שלא יזכור לו סכום מדה. **מעשה באבא שאול בן בוטנית שהיה ממלא מדותיו מערב יו"ט** כו'. וחכמים אומרים אף בחול עושין כן מפני מיצוי המדות. **תנא** הוא כינס ש' גרבי יין כו'. ואסיקנא יעשה בהן צרכי צבור, דתניא גזל ואינו יודע ממי גזל, ילך ויעשה בהן צרכי צבור, אילו הן צרכי צבור בורות שיחין ומערות. **ירושלמי** ר' אלעזר אמר לזעירא בר חמא מלא לי הדין מנא ולמחר אנן מכילין ליה. **אדבריה רב חסדא,** כלומר שם דבריו בפיו לרבנא עוקבא, ודרש לא ימדוד אדם שעורים ויתן לפני בהמתו, [ו] אבל באומד קב או קביים ואינו חושש משום מידה. **אמר רב** מודדת אשה קמח לוש בו, דכיון דידעה דלישה חמשת רבעים ועוד [ב] מסכמת כדי שתיטול חלתה בעין יפה. ושמואל אמר אסור. ואסקה אביי ואמר השתא דתנא דבי שמואל מותר ואמר שמואל אסור

ה) [לעיל כח.], ב) ב"ק לד:, ג) [תוספתא פ"ג], ד) [יומא פא:],

הגהות הב"ח

(א) במשנה אף במועד עשה כן וכו' אף כמול עשה כן:

הגהות הגר"א

[א] במשנה מפני ברורי המדות. נמתק:

לעזי רש"י

אישקומ"א. קַנָּף. אאורשי"ר [אדורשי"ר]. לחרוך.

מוסף רש"י

שוקל אדם בשר כנגד הכלי. טעם המוכר בשר במשקל, אע"פ שאסור לשקול בלוטרא דהייט מעשה חול, מותר הוא לשקול כנגד הכלי, וכנגד הקופיץ. סמן גדול שקופצין בו בשר, דאיכא שיעור ולא הוי מעשה חול (לעיל כח.). אין משגיחין. אין מעיינין (שם). **בורות שיחין ומערות.** לכנוס בהן מים לשתות, דהוי דבר הצריך לכל היכנו מהן הנגזלים (ב"ק צז:).

רבינו חננאל

בסורא אמרי כי תרטא כו', פירוש נותן לזה כי תרטא, והוא דבר ידוע באותו מקום, ולזה פלגו תרטא. ובגרש היו אומרים כי חלקא ופלגו חלקא. וכן אוזיא וכן ריבעא כולן שם אותו כלי הידוע במקומם. **[מתני'] אומר אדם לחבירו ביום טוב מלא לי כלי זה אבל לא במדה** כו'. אוקמה שמואל הא דתנן מלא לי כלי זה אע"פ שמכיל מידה ידועה, כגון כלי שמכיל קפיז והוא עשוי להשתמש בו בביתו, אבל לא במידה, אבל לא בכלי המיוחד למדוד בו לבני אדם שאינו עשוי להשתמש בו אלא למדוד בלבד, כגון קפיז שהוא עשוי למדוד בו למכירה ולקנייה אילו דברי ת"ק. **ואתא** רבי יהודה למימר אפילו כלי העשוי להשתמש בו, כיון שמכיל מידה ידועה אסור למלאותו ולתת אותו לחברו ביו"ט, שנמצא כאילו מודד ומוכר לו. **ואקשינן** וכי ר' יהודה מחמיר בשמחת יו"ט

ו) מאי ל"ל אבל ליטול כאומר קב או קבים מותר ואינו מושם כו'.

ז) אינו מוכן ואולי ל"ל ועוד היא מסכמת לטול חלתה וכו'.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות